

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

കവിതാർക്കികസിംഹ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്ര
ശ്രീമദ്വേദാന്തദേശിക വിരചിതം മഹാകാവ്യം

|| യാദവാഭ്യുദയഃ ||

|| അഷ്ടാദശഃ സർഗ്ഗഃ ||

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ യാദവാഭ്യുദയഃ ॥

॥ അഷ്ടാദശഃ സർഗ്ഗഃ ॥

അഥാത്മചിന്താനുചരേണ യാസ്യൻ
വിഹംഗരാജേന വിഭുഃ പുരീം സ്വാം ।
ഉവാച പത്നീം ദശനാംശുലക്ഷ്യാത്
വമന്നിവാന്ദമമാന്തമന്തഃ ॥ 18.1 ॥

സത്യേ സമീക്ഷസ്വ വിപാരിജാതാം
വൃത്തേന ഹീനാമിവ വേദവിദ്യാം ।
നിശാമിവ പ്രോഷിതശീതഭാസും
നാരീമനാഥാമിവ നാകലക്ഷ്മീം ॥ 18.2 ॥

ആലംബിതാ നമ്രമുഖീ ഭവത്യാ
ഹസ്തേന രക്താംഗുലിപല്ലവേന ।
വദാന്യവൃക്ഷസ്യ വിഭാതി ശാഖാ
വക്ത്രും വയസ്യേവ രഹഃ പ്രവൃത്താ ॥ 18.3 ॥

സുപർണ്ണവേഗാനിലവിപ്രകീർണ്ണൈഃ
സുരദ്രുമൈരന്തരിതഃ സുമേരുഃ ।
ആലക്ഷ്യതേ കാലവശേന ഭൂയഃ
പ്രരൂഡലുനൈരിവ പക്ഷജാലൈഃ ॥ 18.4 ॥

നിസർഗ്ഗകല്യാണതയാ പ്രതീതം
സർവ്വോത്തരം തത്ത്വമിവൈകമാദ്യം ।
അമും പ്രിയേ നൂനമതന്ദ്രിതാനി
ജ്യോതീംഷി ഭക്ത്യാ പരിയാന്ത്യജസ്രം ॥ 18.5 ॥

വിതാനവാൻ വ്യോമതലേന മേരുഃ
താരാഗണൈരാഹിതമൗക്തികേന ।

നിവിശ്യ മധ്യേക്ഷിതിഭദ്രപീഠം
ഗംഗോദകൈരാദ്രിയതേഭിഷേകം || 18.6 ||

സഹസ്രഭാസുപ്രമുഖൈഃ സമന്താത്
ജ്യോതിർഗ്ഗണൈരസ്യ വിഘ്നേണുമാനൈഃ |
മഹീഭൃതാമഗ്രസരസ്യ മന്യേ
നീരാജനം വിശ്വസൃജാ പ്രയുക്തം || 18.7 ||

പ്രഖ്യാതധാമ്നാമപി ദിക്പതീനാം
പ്രാസാദവാസാദരമാക്ഷിപന്തഃ |
അധ്യാസിതാ യോഗിഭിരസ്യ നിത്യം
രാജന്ത്യമീ രത്നഗുഹാവിശേഷാഃ || 18.8 ||

പരിസ്ഫുരന്ത്യാഃ ക്ഷിതിപദ്മമധ്യേ
പാർശ്വേഷു ഹേമാചലകർണ്ണികായാഃ |
പശ്യ പ്രിയേ രത്നവിശേഷചിത്രാം
കൃശോന്നതാം കേസരശൈലപംക്തിം || 18.9 ||

വലീവിഭംഗൈരിവ വർഷഭേദൈഃ
ത്രിഭിർവ്വിഭക്തം ത്രിഭാസുഭാവൈഃ |
സന്ദൃശ്യതേ സാഗരമേഖലായാഃ
സുമധ്യമേ മധ്യമിദം ധരണ്യാഃ || 18.10 ||

അഭഞ്ജനീയം പ്രഥിമാനമാപ്താം
സ്ഥാനേഷ്വരൈരാകലിതാമഹാർയൈഃ |
ചരാചരാണാം പ്രഭവേന ധാർയാം
ചക്രാകൃതിം പശ്യ സമുദ്രനേമിം || 18.11 ||

വികൽപിതാനി ത്രിഭിവേന ഭൂമൗ
വർഷാണി ദിവ്യാനി വിലോകയേഥാഃ |
ഭവന്ദിഹ ഭവന്ദവിഷാദമുക്തൈഃ
നിർവ്വിശ്യതേ യൗവനമേകരൂപം || 18.12 ||

ഇലാവൃതാന്താം നിഷധാദവാചീം
 വിലംഘ്യ ഹൃദ്യാം ഹരിവർഷസീമാം |
 ഖഗേഷ്വരഃ സംശ്രിതഹേമകൂടം
 നിന്നീഷതേ കിന്ധുരുഷാസ്പദം നഃ || 18.13 ||

വപുഃ ശുഭം വാജീമുഖാംഗനാനാം
 വക്ത്രം ച യുജ്ജന്നിഹ കിന്നരീണാം |
 സ്ത്രീരത്നസംസൃഷ്ടിവിധൗ വിധിശ്ചേത്
 ത്വര്യക്ഷഃ കഥം പഞ്ചശരസ്യ ജേതാ || 18.14 ||

ദിദ്യക്ഷമാണസ്യ മമൈഷ ദേശാൻ
 സവ്യാപസവ്യേന ഗതിക്രമേണ |
 അമോഘവൃത്തിർഗ്ഗഗനേ ഗരുത്മാൻ
 വിചേഷ്ടതേ ചിത്തമിവ ദിതീയം || 18.15 ||

നിപത്യ ചോത്പത്യ ച ലംഘയന്തീ
 നിമ്നാനന്താൻ വർഷവിഭാഗദേശാൻ |
 ഛായാ സമേന സ്വപഥേന യാന്തം
 തരസ്വിനം താർക്ഷ്യമിവാതിശേതേ || 18.16 ||

മഹീയസോ വേഗവശേന മധ്യേ
 സീമന്തയന്നേഷ ശരത്പയോദാൻ |
 യദ്യച്ഛയാ സംഭൃതചാമരശ്രീഃ
 സന്ദൃശ്യതേ ദേവി തവൗപവാഹ്യഃ || 18.17 ||

വിയത്പയോധിം തരതാം വിശാലം
 വിമാനദീപ്തേന ഗരുത്മാതാ നഃ |
 ഇയം പുരഃ ശൈലവനോപപന്നാ
 വിശ്വംഭരാ ഭാതി വിലോമഗേവ || 18.18 ||

ശരഭനസ്തോമ ഇവോപസീദൻ
 സന്ദൃശ്യതേ കിന്നരനാഥശൈലഃ |

സന്ധ്യാവിഹാരച്യുതസംഹതാത്മാ
ശംഭോരിവോദ്ധുലനഭസ്മരാശിഃ || 18.19 ||

സുധായമാനാം ധനദസ്യ സൗധേ
സ്വാഭാവികീമസ്യ ഗിരേരഭിഖ്യാം |
പർയാകുലൈർവ്വിഷ്ണുപദീതരംഗൈഃ
ആമ്രേഡയന്തീവ ഹരാട്ടഹാസാഃ || 18.20 ||

അമുഷ്യ ദീപ്തോന്നതദന്തഭൂമേനാ
നക്ഷത്രമാലാർച്ചിതതുംഗമൗലേഃ |
പാദേഷു ഭാന്തി സ്ഫടികാഃ പ്രഭൂതാഃ
നാകഭിപസ്യേവ നഖേന്ദുബിംബാഃ || 18.21 ||

ഉദഗ്രവജ്രവ്രണകർക്കശാനാം
പർയാപ്തസാരേണ ഭൂജാർഗ്ഗലാനാം |
അനേന വിഖ്യാപിതവിക്രമം തത്
രക്ഷഃ പുരാ രാമശരവ്യമാസീത് || 18.22 ||

അയം വനൈഃ ശ്യാമനിതംബഭാഗോ
ഗൗരഃ സ്വയം ഗൈരികസംഭൃതശ്രീഃ |
വലാഹകഗ്രാഹ്യഗുണാന്തരീയം
മദാരുണം വ്യഞ്ജയതേ മദാർയം || 18.23 ||

അസ്മിൻ ധനാധീശ്വരരാജധാന്യാം
ആകർണ്ണിതം ഹൈമവതീസഖേന |
ത്വത്കീർത്ത്യുപഘ്നം ശൃണു കിന്നരീണാം
ഗൃഹേ ഗൃഹേ കിന്നരകൺഠി ഗീതം || 18.24 ||

നിശമ്യ ദിവ്യഭ്രൂമസംഭവാനാം
നൂനം രവം നൂപുരമഞ്ജരീണാം |
ഉസ്സീയമാനാഃ പ്രതിയാന്ത്യമീ ത്വാം
മഞ്ജുസ്വരാഃ മാനസഹംസദാരാഃ || 18.25 ||

ഇതോ ഹിരണ്യ പ്രമുഖൈഃ പ്രഭുക്താ
 ശോണാധരേ ശോണിതരാജധാനീ |
 ആദൗ സമുത്ഖാതപുനർന്നിഖാതൈഃ
 കൈലാസശൃങ്ഗൈരിവ ഭാതി സൗധൈഃ || 18.26 ||

മൃദംഗനാദേന മൃഗാംകമൗലിം
 പ്രസാദയൻ പാലയതീഹ ദൈത്യാൻ |
 ബലേരപത്യം ബലിനാം വിജേതാ
 ബാണാസുരോ ബാഹുസഹസ്രശാലീ || 18.27 ||

രാമാസ്ത്രരന്ദ്രോദിതഹംസയുമം
 ക്രൗഞ്ചം ഗിരിം ലക്ഷയ ദൂരലക്ഷ്യം |
 പീതാം പുനഃ ശ്രോത്രപഥേന കാലേ
 ഭാഗീരഥീം ജഹ്നുമിവോദ്ധമന്തം || 18.28 ||

അമുഷ്യ ദൂരാദസിതാക്ഷി ദൃഷ്ടിം
 ദിവ്യേ ഗിരൗ ഭാതുമിഹാർഹസി ത്വം |
 മരുദ്ഗണേന ഹ്യമുനോന്നതേന
 സ്വാഹാരസംഭൃതിരമന്ഥി സിന്ധുഃ || 18.29 ||

വിലഗ്നദൈത്യേശ്വരശോണിതാനാം
 വൈകുൺഠകേയൂരജുഷാം മണീനാം |
 അയത്തശാണോപലതാമപുഷ്യൻ
 ആർദ്രാഃ സുധാബിന്ദുഭിരസ്യ കൂടാഃ || 18.30 ||

ലക്ഷ്മീസുധാസഞ്ജനനായ തൂർണ്ണം
 വിമഥ്നതാ വേഗമനേന ദത്തം |
 ആവർത്തഭേദൈരധുനാപ്യഗാധൈഃ
 അർത്ഥാപയന്ത്യംബുനിയേർമ്മഹൗഘാഃ || 18.31 ||

അമോഘബാണസ്യ മൂനേരശോഷ്യേ
 ഘേനായമാനാനി യശഃപയോധൗ |

ഗതാഗതൈർഹംസകുലാന്യമുനി
ഛായാപഥം സഞ്ജനയന്ത്യപൂർവ്വം || 18.32 ||

ധൃതിക്ഷമം ദേവി സുരസ്രവന്ത്യാഃ
സിദ്ധാശ്രിതം ശംഭുമിവ ഭിതീയം |
പരിഷ്കൃതിം ഭാരതവർഷസീമ്നഃ
പ്രാപ്താ വയം പർവ്വതസാർവ്വഭൗമം || 18.33 ||

അനുപ്രവിഷ്ടം ഗിരിജാസഖീഭിഃ
പര്യന്തസംസ്തംഭിതഭൂതവർഗ്ഗം |
അഭൂരതശ്ചൈത്രരഥാത്പ്രഭൂതം
വൈഹാരികം പശ്യ വനം പുരാറേഃ || 18.34 ||

അഭംഗുരൈരാഹതയോരനംഗഃ
ശൃങ്ഗാരഭിശ്ചൈരിഹ ചിത്രപുംഖൈഃ |
അഭിന്നമന്യോന്യലയാദകാർഷീത്
ദേഹം ദ്രയോരർദ്ധസമീക്ഷ്യഭേദം || 18.35 ||

ഭിവാ മഹാനീലമയുഖജാലൈഃ
നക്തം പ്രകാശേന മഹൗഷധീനാം |
പശ്യന്ത്യമുഷ്മിൻ പരിവൃത്തിശൂന്യം
കാലം സദാ കർബ്ജുരമാഭിതേയാഃ || 18.36 ||

അലുപ്തമേഘഭൃതിരിന്ദ്രനീലൈഃ
വജ്രൈരസൗ നിത്യതടിത്പ്രകാശഃ |
പ്രവൃത്തഗംഗാസ്തനിതോ ദധാതി
പ്രാവൃഡ്ഗുണാൻ പ്രീണിതനീലകൺഠഃ || 18.37 ||

അമുഷ്യ മുർദ്ധന്യുപപത്യ നിമൈനഃ
ചതുർദ്ദിശം വിഷ്ണുപദീ പ്രയാതി |
ചതുർഭിരുന്മീലിതരാശിഭേദാ
വേധോമുഖൈർവ്വേദമയീവ വിദ്യാ || 18.38 ||

സരിത്സഹസ്രൈസ്രഭിഗമ്യമാനാ
 ശിലോച്ചയൈരന്തരിതാ ദധാതി |
 പ്രവാലമുക്താപ്രഭൃതേഃ പ്രസൂതിഃ
 പത്നീ പയോധേരിയമാനുരൂപ്യം || 18.39 ||

ത്രയീമിവ ക്ഷാലിതവിശ്വപംകാം
 ത്രൈലോക്യലക്ഷ്മയാ ഇവ സത്ത്വശുദ്ധിം |
 തപോധനാഃ സർവ്വ ഇമാം ഭജന്തേ
 ധർമ്മസ്യ നിശ്രേണിമിവ പ്രഭൃതാം || 18.40 ||

പ്രഖ്യാതഗോത്രപ്രഭവേഽപി നിത്യം
 പരിഗ്രഹേ ഭൂയസി വർത്തമാനേ |
 ത്വയൈവ മാം വേത്തി കലത്രവന്തം
 നാഥം നദീനാമനയൈവ ലോകഃ || 18.41 ||

പതദ്ഗ്രഹേ തിഷ്ഠന്തി രുക്മശൈലേ
 ധർമ്മദ്രവൈരാത്മഭുവാഽർച്ച്യമാനഃ |
 അസൃഗ്ഃ പ്രസൂതിഃ പരമസ്യ പുംസഃ
 പാദോ നഭഃ സാഗരപാരഭൃശ്ചാ || 18.42 ||

ത്രിഭിസ്ത്രിലോകീമനഘ്നൈഃ സ്വപുരൈഃ
 താരാഗണാമ്രേഡിതശീകരഘ്നൈഃ |
 വിമാർജ്ജയന്തീ വൃജിനാത് പുനീതേ
 വിഷ്ണോരിയം വിക്രമവൈജയന്തീ || 18.43 ||

അഭൃഗ്നഭാഗാന്തരിതൈഃ പയോഭിഃ
 സംഭിദ്യമാനൈരിയമന്തരേഷു |
 നാഗേന്ദ്രമൂർദ്ധന്യുപയാതി ശോഭാം
 നക്ഷത്രമാലേവ ഗജേന്ദ്രകുന്ദേ || 18.44 ||

സ്രോതോഭിരസൃഗ്ഃ പരിപൂർയമാണഃ
 സുധാമയം സിന്ധുമിവാദധാനൈഃ |

അപാം പതിർന്നിത്യമബിന്ധനേന
ജാലാവതാ നൂനമശോഷിതോഭൂത് || 18.45 ||

ഭഗീരഥപ്രാർത്ഥിത സിദ്ധിമേനാം
പൃഥക്പ്രവാഹാം പൃഥിവീം പുനാനാം |
ഭസ്മീകൃതാനാം സഗരാത്മജാനാം
പ്രാഹുഃ സുധാം പ്രാപിതദേവഭാവാം || 18.46 ||

സ്ഥാനാനുരൂപം പ്രസൂതൈഃ പ്രവാഹൈഃ
മഹദ്ഭിരേഷാ മധുരാവദാതൈഃ |
പ്രാലേയശൈലാത് പ്രഥിതാനുഭാവാ
പ്രവർത്തതേ വാഗിവ വശ്യവാചഃ || 18.47 ||

ഉദീരിതാസ്താർക്ഷ്യജവാനിലേന
ത്വന്നുപുരാനൂനമധീതനാദാഃ |
ഭവന്ത്യമീ സ്വാഗതവാദിനസ്തേ
ഭാഗീരഥീസൈകതരാജഹംസാഃ || 18.48 ||

പ്രഭീയതേ സുന്ദരി ഭൂരകൃഷ്ടൈഃ
ദിവ്യേന തേ ശേഖരസൗരഭേണ |
മയൂരപിഞ്ചരാതപവാരണശ്രീഃ
മന്ദാകിനീഹേമസരോജഭൃങ്ഗൈഃ || 18.49 ||

വഹന്നസൗ കാഞ്ചനപദ്മരേണുൻ
വ്യോമാപഗാവീചിവിഹാരശീലഃ |
വിലുപ്തപത്രാംകുരമാനനേ തേ
ന്ധേദോദ്ഗമം ന ക്ഷമതേ സമീരഃ || 18.50 ||

അസൃഃ സമീരൈരപനീതഗന്ധാ-
ന്യലക്തകൈരംകിതസൈകതാനി |
സ്വൈരോപഭോഗം സുരസുന്ദരീണാം
വിവൃണ്വതേ തീരലതാഗൃഹാണി || 18.51 ||

രഹസ്ത്വദാശ്ലേഷരസോത്സുകസ്യ
 ത്വദേകഭൃഷ്ടേരപി വിശ്വഭൃഷ്ടഃഃ |
 വിധന്നഭീ ലോചനയോരസൗ മേ
 വിഹന്തി ലക്ഷാന്തരപക്ഷപാതം || 18.52 ||

ദിവ്യം ബദർയാശ്രമമേതദന്തേ
 ദേവൈഃ സ്തുതം ദക്ഷിണതഃ പ്രതീയാഃ |
 നിഃശ്രേയസം ദർശയതീവ വൃത്തയാ
 നാരായണോ യത്ര നരേണ സാർദ്ധം || 18.53 ||

നിവൃത്തരാഗൈഃ പരിചർയമാണോ
 നാഥഃ സ്വയം നാകനികേതനാനാം |
 അന്യൈരനന്യൈരനുപാലനീയം
 ധർമ്മം നിജം ധാരയതീഹ ശുദ്ധം || 18.54 ||

തൃതീയവർണ്ണപ്രഭവേ നിജാംഗേ
 സ്ത്രീരത്നമുത്പാദ്യ വിഹാരയോഗീ |
 ഇഹാത്മസമ്മോഹനലാലസാനാം
 അപത്രപാമപ്സരസാമകാർഷീത് || 18.55 ||

അന്യച്ച ദുരാദനഘം തഭീയം
 പ്രാദക്ഷിണം ഭാതി തപോവനാഗ്ദ്യം |
 ഭജന്തി യസ്മിൻ പദയോരമുഷ്യ
 ന്യാസം ശുഭം നിശ്ചിതയോഗലക്ഷ്യാഃ || 18.56 ||

അത്ര സ്ഥിതം ശ്രാന്തിജുഷാം മുനീനാം
 ഹായാലക്യഷ്ണാജിനപല്ലവേന |
 വൈരോചനേർദ്രാനജലാവസേകാത്
 വർദ്ധിഷ്ണുനാ വാമനപാദപേന || 18.57 ||

ഇമാനി ച പ്രേയസി താപസാനാം
 ഏകാന്തഹൃദ്യാനി തപോവനാനി |

ഇഹൈകപാദസ്ഥിതിമേതദീയാം
ധർമ്മോ യുഗേ ധാരയതീവ തുർയേ || 18.58 ||

തമോ നിഗീർണ്ണം സക്യദേവ പുംസാം
ആസീദതാമാശ്രമഹവ്യവാഹാഃ |
ഇഹൗഷധാദീനി ഹവീംഷി ഭൃക്ത്വാ
ധുമോപലക്ഷ്യം ധ്രുവമുദ്ധമന്തി || 18.59 ||

നിജാശ്രമേഭ്യഃ പ്രതിനിർജ്ജിഹാനാ
ഭൂരാദമീ ദർശിതപൂർണ്ണകുംഭാഃ |
സത്യാശിഷഃ സബ്രതി സാധുവാക്യൈഃ
അഭ്യർച്ചയന്ത്യാഹിതവഹ്നയസ്ത്വാം || 18.60 ||

സമീപവ്യക്ഷേഷിഹ ബദ്ധനീഡാഃ
ശിക്ഷോപപന്നാം ശ്രുതിമുദ്ഗൃണന്തഃ |
ശകുന്തയഃ ശോണമുഖാ ഭജന്തേ
സബ്രഹ്മചര്യം സഹ തീക്ഷ്ണധീഭിഃ || 18.61 ||

ധർമ്മസ്യ സംഭൃതിരിവാഗ്രതസ്തേ
സാന്ദീപിനേരാശ്രമഭൃമിരേഷാ |
അധീതിനോ യത്ര മമ ത്രിവേദ്യാം
അന്തഃ സ്ഥിരാലോക ഇവാന്തരാത്മാ || 18.62 ||

സമഗ്രരത്നൗഘമിവാബ്ധിതോയം
താരാഗണൈരാപ്തമിവാന്തരിക്ഷം |
വിശംകടം വിന്ധ്യഹിമാദ്രിമധ്യം
പുണ്യം പ്രിയേ ഭൃഷിതമേതദാർദ്ധ്യൈഃ || 18.63 ||

പിത്യക്രിയാനിർവൃതജാമദഗ്ന്യം
ക്ഷിപ്തൈനസാം ക്ഷേത്രമിദം കുരുണാം |
സമേയുഷാം സംയുഗദീക്ഷയൈതത്
ദേഹത്യജാം ദക്ഷിണതോ ന പന്മാഃ || 18.64 ||

സവ്യേ ഭവത്യാഃ സരയൂസമേതാ
 രമ്യേയമാഭാതി പുരീ രഘുണാം |
 ദയാവിപാകേന ചരാചരാണാം
 ദിവ്യം പദം യത്ര ദിദേശ രാമഃ || 18.65 ||

തമാലഷണ്ഡൈസ്തമസേവ ദൃഷ്ടൈഃ
 വാമേതരോ വാമവിലോചനേ നഃ |
 വസുന്ധരാകുന്തലകാന്തിചോരൈഃ
 കാന്തൈരസൗ ഭാതി കലിന്ദശൈലഃ || 18.66 ||

ദിവാകരേണാത്ര ബിലേഷു നൂനം
 ബന്ദീകൃതാനാം ബഹുലക്ഷപാണാം |
 ഛായാവിശേഷൈഃ പ്രചിതൈസ്തദർഹാം
 ആപ്യായനാമാരചയന്തി വൃക്ഷാഃ || 18.67 ||

ഇതഃ പ്രഭൂതാത് പിതൂരാവ്രജന്തീ
 കാലിന്ദൃസൗ കാലിയദോഷമക്താ |
 സമേത്യ സവ്യേവ സുരസ്രവന്ത്യാ
 സരിത്പതിം ശുദ്ധിമതീ പ്രയാതി || 18.68 ||

സ്വമൂലശൈലസ്യ വിഭാതി ശൂൺഗേ
 ധാതൂപരക്തേ സവിതൂഃ സുതേയം |
 മഹാവരാഹസ്യ മഹീവ പൂർവ്വം
 ഭംഷ്ട്രാംകുരേ ദാനവശോണിതാംകേ || 18.69 ||

യമസ്വസുസ്തമ്പി യഥാർത്ഥനാമാ
 മാന്യാ സമീപേ മധുരാ വിഭാതി |
 സുപർവ്വണാം യത്ര സഭാം സുധർമ്മാം
 ഭൂമേരഹം ഭൂഷണതാമനൈഷം || 18.70 ||

പിബത്യസൗ പശ്ചിമദക്ഷിണാശാം
 നൂനം ഖഗേശോഽയമനുനവേശഃ |

വിലോകിതാനാമിഹ ന വ്യവസ്ഥാ
നേദീയസാം ദേവി ദവീയസാം വാ || 18.71 ||

ത്രയീമയസ്തമ്പി തവൗപവാഹ്യഃ
കാലക്രമാദാപതതോ ധരണ്യാഃ |
സാമാഭിരാമധനിഭിഃ സമന്താത്
പക്ഷാനിലൈർമ്മാർജ്ജയതീവ ദോഷാൻ || 18.72 ||

ആ പശ്ചിമാദംബുനിയേരവന്ധ്യാ
ശരത്പ്രസൂതൈഃ ക്ഷിതിരസ്യ സസ്യൈഃ |
ദിവൗകസാം ദർശിതഭാഗധേയാ
ദിശത്യസൗ ലോചനദിഷ്ടവൃദ്ധിം || 18.73 ||

സരിത്പ്രവാഹൈർവൃതികീർയമാണൈഃ
സംകൽപയോനേരിവ ശിൽപഭേദൈഃ |
പശ്യ പ്രിയേ ത്വം പരിവൃത്യ കിഞ്ചിത്
ദിവ്യോപമാൻ ജാനപദാൻ വിശേഷാൻ || 18.74 ||

തവൈഷ ജീർണ്ണശ്ചലയൻ പുരസ്താത്
വിദ്യുന്മയീം വേത്രലതാം പ്രതമ്പീം |
ബിഭർത്തി ശുഭോ ധൃതകഞ്ചുകശ്രീഃ
പ്രായഃ പ്രതീഹാരപദം പയോദഃ || 18.75 ||

ആദായ ശാലിസ്തബകാനദൂരാത്
പ്രാപ്താ ശുകശ്രേണിരസൗ വിഭാതി |
ത്വദാഗമപ്രീതശരത്പ്രയുക്താ
വൈഹായസീ വന്ദനമാലികേവ || 18.76 ||

ആരക്തഹൃല്ലൈരരവിന്ദിനീനാം
സുനൈരമീ നൂതനസൂർയകൽപൈഃ |
ത്വത്കാന്തിമാധീമനുഭൂയ രക്തൈഃ
നേത്രൈരിവാഭാന്തി സമുദ്രദാരാഃ || 18.77 ||

കരേണുകാഭിഃ സഹ ഗാഹമാനാഃ
 പയഃ പ്രസന്നം ശരദാപഗാനാം |
 അമീ നിമീലനയനാഃ കപോലൈഃ
 ആവിർമ്മദൈരാവിലയന്തി നാഗാഃ || 18.78 ||

സ ഏഷ സപ്തച്ഛരദരേണുജാലൈഃ
 ക്രീഡന്നിവാലിമ്പതി ഗന്ധവാഹഃ |
 വന്യഭിപാനാം വ്രജതാം പ്രതീപം
 മദപ്രവാഹൈർമ്മലിനാൻ കപോലാൻ || 18.79 ||

അഭിന്നവർണ്ണാ ഗൃഹിണീവ ഭവ്യാ
 വേലാടവീ വാനിനിയേർവ്വിഭാതി |
 നിത്യാനുഭൂതാമപി നവ്യബുദ്ധ്യാ
 രസൈരസൗ നിർവ്വിശതീവ ഹൃഷ്യൻ || 18.80 ||

തരംഗവേഗാത്തരലാംബുധാരീ
 ഗൃഹ്ണാത്യസൗ ഗാരുഡരത്നവർണ്ണഃ |
 വസുന്ധരാവാരിരുഹസ്യ പാർശ്വേ
 സിദ്ധോദയാം ശ്യാമല പത്രശോഭാം || 18.81 ||

വിഭാതി പർയന്തമഹീ പയോധേഃ
 ഘനൈരസൗ വീചികരപ്രകീർണ്ണൈഃ |
 അഭ്യർച്ചിതാനാം ത്രിഭശാതിമീനാം
 ആഹാരശേഷൈരിവ പർയുദസ്തൈഃ || 18.82 ||

പ്രവാലവഹ്നൗ പരിഭീപ്യമാനേ
 മുഞ്ചന്ത്യസൗ മൗക്തികലാജവർഷം |
 അമുഷ്യ വേലാ ധൃതവേപമുസ്തേ
 വൈവാഹികീം സ്മാരയതി സ്ഥ വേലാം || 18.83 ||

സ്വസംഭവം സമ്പ്രതി പാരിജാതം
 ദൃഷ്ട്വാ ചിരപ്രോഷിതസന്നിവൃത്തം |

ആലിംഗനാർത്ഥീവ തരംഗഹസ്താൻ
ആവിർമ്മണീന്നുമയത്യുദമ്പാൻ || 18.84 ||

അഹീന്ദ്രനിശ്വാസമരുത്പ്രണുനൈഃ
ആവർത്തസംഭേദിഭിരേഷ ഘ്രൈഃ |
ഉപായനം ദിത്സുരിവാംബുധിസ്തേ
മുക്താതപത്രാണി മുഹുഃ പ്രസൂതേ || 18.85 ||

വേലാചലാദർഭകപഞ്ചവക്രതാൻ
വിഹംഗപാതേന ജിഹ്വുക്ഷമാണാൻ |
നിമജ്ജനോന്മജ്ജനവേഗഭൃമ്നാ
മാതംഗയാദാംസി വിലോഭയന്തി || 18.86 ||

പ്രവാലമുക്താമണിഭിഃ പ്രദിഷ്ടൈഃ
പ്രത്യാഹൃതൈഃ പത്രലതാംകുരാദ്ഭ്യഃ |
അന്യോന്യഭൃഷാപരിവൃത്തിലീലാം
കരോത്യസൗ തീരഭുവാ പയോധിഃ || 18.87 ||

വർണ്ണം മഹാനീലമണിപ്രകാശൈഃ
സ്മിതദ്യുതിം മൗക്തികചന്ദ്രികാഭിഃ |
ബിംബാധരം വിദ്രുമഭംഗഭേദൈഃ
വ്യനക്ത്യസൗ തന്വി തവാംബുരാശിഃ || 18.88 ||

വിവൃണ്വതീ ബാഡബവഹ്നിദീപ്തിം
വിദ്യോതതേ വിദ്രുമപംക്തിരേഷാ |
ദേവേന സന്ധീഡിതയോസ്ത്രിധാമ്നാ
ദൈത്യേന്ദ്രയോരാന്ത്രപരമ്പരേവ || 18.89 ||

മഹാവരാഹസ്യ ഖുരാദ്രിഘാതൈഃ
ക്ഷുണ്ണഃ പ്രവിലോ രഘുവീരബാണൈഃ |
വിസംസ്ഥുലഭീപതയോപലക്ഷ്യഃ
വീരവ്രണൈരേഷ വിഭാതി രുരൈഃ || 18.90 ||

സംഭൃത്യ തോയം സഹസോജ്ജിഹാനാൻ
 സേന്ദ്രായുധാൻ പശ്യ ഘനാൻ സനാദാൻ |
 ഉദമ്പതാ ദുർജ്ജയമന്തരിക്ഷം
 ജേതും പ്രവൃത്താനിവ തസ്യ പുത്രാൻ || 18.91 ||

അപാം തരംഗൈരയമന്തരംഗൈഃ
 ആപ്ലാവയിഷ്യൻ സമയേ ധരിശ്രീം |
 സമീനയുധസ്തനുതേ സരസ്യാൻ
 സന്നാഹഗന്ധീനി ഗതാഗതാനി || 18.92 ||

അസൗ പരപ്രേമപദം സ്വഭാവാത്
 ആപൂർയമാണോ മഹതാ രസേന |
 ആത്മേവ ദൃഷ്ടഃ സഹസാ പ്രജാനാം
 അദർശനേച്ഛരാമിതരേഷു ദത്തേ || 18.93 ||

ഗരുന്മതഃ കമ്പിതദിവ്യവൃക്ഷം
 പക്ഷ്യാനിലം പാതുമുപേത്യ നാഗാഃ |
 വിതമ്പതേഴ്ബാലമണിപ്രകാശൈഃ
 അസൂർയബാലാതപമന്തരിക്ഷം || 18.94 ||

മരുദ്ഭിരാഘൂർണ്ണിതസാദ്രിനാഗൈഃ
 വേഗോദ്ഭവൈരസ്യ വിമഥ്യമാനഃ |
 ഉത്ക്ഷിപ്തശംഖപ്രകരാപദേശാത്
 ഭൂയഃ സുധാമുദ്ഗിരതീവ സിന്ധുഃ || 18.95 ||

ദോധൂയമാനം വിവിധോർമ്മിയോഗാത്
 ഛായാഗരുന്മന്തമവേക്ഷ്യ ഭീതാഃ |
 ആവർത്തശൈലീമഭിനേതുമിച്ഛ-
 ന്ത്യംഗൈരമീ കൃണ്ഡലിതൈർഭൂജംഗാഃ || 18.96 ||

സഹേനഹാസോ ജടിലഃ പ്രവാലൈഃ
 ഉദ്വർത്തയന്നൂർമ്മിഭൂജൈർഭൂജംഗാൻ |

വിഡംബയത്യേഷ നിസർഗ്ഗഭീമഃ
കന്യാപി കൽപാന്തനടന്ധ്യ ലീലാം || 18.97 ||

അശേഷതഃ സോഽയമചിന്ത്യഭൂമാ
കുംഭീകുമാരേണ നിപീതവാന്തഃ |
സിഷ്ണാസയാ സമ്പതതോഽപി ഭൃഷ്ടാ
ഭിജാധിപാൻ വേപത ഇത്യവൈമി || 18.98 ||

പ്രദർശിതാത്മഭ്രമണേന നൂനം
പ്രത്യായിതാം മന്ദരനർത്തകേന |
സവ്യാപസവൈർഭ്രമണൈസ്തരസ്വീ
രമ്യാമസൗ പുഷ്യതി രാസലീലാം || 18.99 ||

തൈസ്തൈരസൗ നിർമ്മലിതോ വിധൂതഃ
സംക്ഷോഭിതോ ബന്ധനപീഡനാദ്ഭ്യഃ |
പ്രസാദഗാംഭീര്യനിധിഃ പ്രമിമ്നാ
ക്ഷമാന്വയം നോജ്ഞതി ശീതലാത്മാ || 18.100 ||

വിമഥ്യ വിശ്രാണിതമേതദീയം
ദൈത്യഭിഷാ ദേവി മരുത്പദാഭ്യാഃ |
സാരം പിബന്തസ്ത്രിദശാഃ കഭാഽപി
ദ്രാഘീയസീം നാനുഭവന്തി നിദ്രാം || 18.101 ||

കലത്രവന്തം പുരുഷം പുരാണം
കവാലിനം ചന്ദ്രകലാവതംസം |
ഘ്നരാവതാദ്ഭ്യഃ പ്രചിതാനകാർഷീത്
വൈമാനികാനേഷ മഹാവദാന്യഃ || 18.102 ||

ഇദം ജഗദ്രശിതതാരതമ്യം
യദ്ഭൂലതാലാസ്യവിശേഷനിഷ്ഠനം |
പ്രജാപതീനാം ജനനീമജന്യാം
താമേഷ ദേവീമനഘാമസൂത || 18.103 ||

വരായ ദത്ത്വാ നിരവദ്യയുനേ
 കന്യാമസൗ കൗസ്തുഭയൗതകം ച |
 മഹോത്സവേ വാഹനഭോജനാദ്വൈഃ
 ആനർച്ച ദേവാനിതരാൻ യഥാർഹം || 18.104 ||

ജഗന്ത്യശേഷാണി യദേകദേശേ
 പര്യംകതാം തസ്യ ഗതഃ പ്രഥിമ്നാ |
 അലംഘനീയം മഹിമാനമന്വൈഃ
 ഭജത്യസൗ ഭാവിതശേഷഭാവഃ || 18.105 ||

അനർഘമാദ്യം ഹരിനീലരത്നം
 ലക്ഷ്മീഭൃശാ നിത്യനിദർശനീയം |
 നഭഃപ്രതിച്ഛരന്ദനിഭേന നൂനം
 അന്തർഗ്ഗതം വൃഞ്ജയതി സ്വധാമ്നാ || 18.106 ||

മധുഭിഷോ വർണ്ണമുഷാം മണീനാം
 ത്രാസവ്യപായേഽപി തിരോഹിതാനാം |
 ഉദന്തമാഖ്യാതുമിവോർമ്മിമാലീ
 കരാനസൗ കർഷതി വീചിഹസ്തൈഃ || 18.107 ||

പശ്യാമി സൗഹാർദ്ദവതാം തവാക്ഷ്ണാ
 തരംഗനിമേ്നാനതലംഘനേന |
 ഉദ്വർത്തിതാനാം മഹസാം മണീനാം
 ഊർധ്വം പ്രസർപ്പന്തമിവോർമ്മിമന്തം || 18.108 ||

അന്വേഷയൻ ദിത്സിതദക്ഷിണോഽഹം
 ആചാർയസാന്ദീപിനിസുനു വൃത്തം |
 ആവിഷ്ടശംഖാസുരസന്നിവേശം
 പ്രാഞ്ചം മഹാശംഖമിഹാമ്പവിദം || 18.109 ||

യാദോനിധാനേ യദുരാജധാന്യാഃ
 സമ്പ്രാപ്തയേ സേതുരിഹോപക്ലപ്തഃ |

രാമേണ സീതാപതിനാ നിബഭോ
ലംകാപഥേ ലാഘവമാദയാതി || 18.110 ||

അമൂനി കൈലാസനിഭാന്യദൂരാത്
സിദ്ധാംഗനാസേവ്യലതാഗൃഹാണി |
പുണ്യാനി സത്യേ പുലിനാനി സിന്ധോഃ
ചിരേണ ദൃഷ്ടിം ചരിതാർത്ഥയന്തി || 18.111 ||

തടപ്രദേശേഷു തരംഗഹസ്തൈഃ
പ്രസാരയൻ സമ്പ്രതി ഫേനപംക്തീഃ |
സഭാജനാർത്ഥം തനുതേ ഭവത്യാഃ
പ്രായഃ പദന്യാസപടീമുദമ്പാൻ || 18.112 ||

വിലംഘയൻ വ്യോമപഥേന സിന്ധും
ത്വദ്രിശനേ ദീപ്തകുതുഹലാനാം |
രഥസ്തവാസൗ ത്വരയാതിശേതേ
മനോരഥം വിഷ്ണുപദീവധൂനാം || 18.113 ||

സുരദ്രുമസ്ത്വദിരഹാലസാനാം
തവാഗമം സുചയിതും സഖീനാം |
മധുവ്രതീനാം മധുരൈഃ പ്രണാദൈഃ
പ്രിയംവദം പ്രേഷയതീവ ഗന്ധം || 18.114 ||

വിജിത്യ സംഖ്യേ നരകം സനാകം
പ്രത്യാഗതം മാം പ്രതിഗന്തുകാമാഃ |
പൗരാഃ പ്രഹർഷോപനതൈഃ പ്രണാദൈഃ
അഭോനിയേരന്തരയന്തി ഘോഷാൻ || 18.115 ||

വിധായ താർക്ഷ്യം ഗഗനാബ്ധിപോതം
സാർദ്ധം മയാ ദേവി സമാവ്രജന്തീം |
പ്രത്യുദ്ഗതേവ പ്രതിഭാതി ഭവ്യാ
ദൂരാദിയം ഭാരവതീ പുരീ ത്വാം || 18.116 ||

നിബദ്ധജൈത്രധ്വജപംക്തിരമൃതാ
 പുഷ്പൈരസൗ പുജിതരാജമാർഗ്ഗാ |
 സദാമജാംബുനദതോരണശ്രീഃ
 സൗധത്വിഷാ സുചയതീവ ഹർഷം || 18.117 ||

പദേ പരസ്മിന്നിവ നിത്യമസൃതാം
 ശുഭേന സത്ത്വേന വിഭൂഷിതായാം |
 ധർമ്മസ്യ വാസാഃ പ്രഥിതാഃ പൃഥിവ്യാം
 സരിത്പതൗ ഗോഷ്പദവദ്ഭവന്തി || 18.118 ||

സ്വരശ്മിനിഷ്പാദിതസൂര്യഭേദാം
 അർച്ചിർമുഖൈരഞ്ചിതഭവ്യഭാഗാം |
 നിവൃത്തിധർമ്മേ നിയതസ്ഥിതീനാം
 നൈഃ ശ്രേയസീം പദ്ധതിമാഹുരേനാം || 18.119 ||

സൗധോപരുദ്ധത്രിദിവാവകാശാം
 ഛായാസമാക്രാന്തഭുജംഗലോകാം |
 പുരീമിമാം ഭൂഷിതസിന്ധുമധ്യാം
 കൃത്രസ്ഥിതാം വേത്സി കൃതോമുഖാം വാ || 18.120 ||

ഉദമ്പതാ ഖാതവതീ സമന്താത്
 അയത്വപ്രായിതത്സംഗവേലാ |
 ന ശക്യതേ സാത്യകിനാ സനാഥാ
 നാഥൈഃ സുരാണാമപി ജേതുമേഷാ || 18.121 ||

പ്രാകാരചക്രം യദുരാജധാന്യാഃ
 പശ്യേതദുത്തംഗമസൂര്യലംഘ്യം |
 യദ്ഭാവമേവം ഭജതേ യഥാർത്ഥം
 സംകോചമൃച്ഛരന്നിവ ചക്രശൈലഃ || 18.122 ||

നിർമ്മുക്തശേഷോരഗനിർവ്വിശേഷൈഃ
 നികേതനൈരുന്നമിതാന്തരിക്ഷം |

ഉദഗ്രതാലധജമേതദഗ്രേ

സീമാന്തരം സീരമൃതോ ഗുരോർന്നഃ || 18.123 ||

അഭൗമസംഭാവ്യവിഭൃതിയോഗം

ഹൈമം സുരത്തൈരചിരോപനീതൈഃ |

അനുത്തമാദുത്തരമാർയധാമ്നഃ

ഖ്യാതം ത്വയാ ഗേഹമിദം മഭീയം || 18.124 ||

പ്രതീക്ഷമാണാനധിചന്ദ്രശാലം

പശ്യ ത്വയാ ശിക്ഷിതചാരുലാസ്യാൻ |

ത്വത്കേശഹസ്തസ്വജ്ജനൈഃ കലാപൈഃ

ഗോപാനസീശ്ഛാദയതോ മയൂരാൻ || 18.125 ||

ആഹാരഭേദൈരുചിതൈർഭവത്യാ

സംരക്ഷിതാനാം തനയാഭിമാനാത് |

ശൃണു ത്വദാലോകനതർഷഭാജാം

പ്രജൽപിതം പഞ്ജരശാരികാണാം || 18.126 ||

സീമന്തമുക്താമണിസന്നികർഷാത്

പ്രസൂതിചിത്രീകൃതശുക്തിരമൃയാഃ |

അമീ പുരസ്താദ്ഭവതീസഖീനാം

അന്തർമ്മുദാമഞ്ജലയഃ സ്വദന്തേ || 18.127 ||

മായാധികേന വിധിനാ മനസേവ സൃഷ്ടൈഃ

ആഭാതി യാദവഗൃഹൈരനഘാ പുരീയം |

നാഭാഗനാഹുഷ്ണലാഭിനരാധിപാനാം

ആജാനസമ്പദവലേപമിവാദയാനൈഃ || 18.128 ||

നിത്യം ധനേശനഗരീം നിധിഭിഃ പ്രഭൃതാം

ആഖണ്ഡലേന മഹിതാമമരാവതീം ച |

പ്രത്യേകധാമവിഭവൈഃ പരിഭൃയ ഭൃപ്താ

സൗധൈരിയം പ്രഹസതീവ സുധാവദാതൈഃ || 18.129 ||

ഇത്യാലപന്തമഥ താർക്ഷ്യരഥേന കൃഷ്ണം
 ഹേമാദ്രിണാ ഹരിതശൈലമിവോപനീതം |
 പൗരാഃ സമീക്ഷ്യ മുദിതാഃ സഹ വല്ലഭാഭിഃ
 പദ്മാവൃതാം ദിവമകൂർവ്വത ദൃഷ്ടിപാതൈഃ || 18.130 ||

പ്രത്യുദ്ഗതപ്രിയസഖീജനദത്തഹസ്താം
 സത്യാം ശ്രയീമയരഥാവതാരയിഷ്യൻ |
 നാഥസ്തദാ നഗരമധ്യനഭഃ പ്രദേശാത്
 ആസീദതി സ്ഥ നിജസൗധസമീപരഥ്യാം || 18.131 ||

വൃതികരിതസുവേലാം വിശ്വകർമ്മപ്രസൂതിം
 ലവണജലധിഗുപ്താമാപ ലംകാമിവാന്യാം |
 ധനപതിബഹുമാന്യാം ധർമ്മസേതുർയദുനാം
 ദുരധിഗമസമീപാം ഭാരകാം രാജധാനീം || 18.132 ||

വിജയിനമുപയാതം വീക്ഷ്യ സത്യാസഹായം
 വ്യതന്നുത മുദിതേവ ഭാരകാ വന്ദികൃത്യം |
 അമരതരുസമീരൈഃ പ്രേഷിതൈരാഹൃതാനാം
 ഉപവനമധുപാനാമുന്മദാനാം പ്രണാദൈഃ || 18.133 ||

സ്തുതിശതമുഖരാഭിഃ സ്വർഗ്ഗനേതുഃ സ ജേതാ
 സവിനയമനുയാതഃ സത്യഭാമാസഖീഭിഃ |
 നിജമഗമദഗാരം നിർവ്വിശൻ പ്രേയസീനാം
 സ്ഥരശരശയിതാനാം മന്ദമഭ്യുത്ഥിതാനി || 18.134 ||

അഭിഗതമുഷയാ തദാ നിരുദ്ധം
 ബലിതനയേന ബലീയസാ നിരുദ്ധം |
 യദുപരിഷദി സർവ്വലോകദർശീ
 കലഹരുചിഃ കഥയാംബഭൂവ യോഗീ || 18.135 ||

ബാണാഭിഖ്യം ബലിസുതമഥോ ബലുബന്ധും ജിഗീഷുഃ
 സേനോത്ഥാനം സുമഹതി പുരേ ശ്വസ്തനം ഘോഷയിത്വാ |

ചിന്താരൂഢശ്രീഭൂവനഹിതശ്ചിന്തനീയോ മുനീനാം

വാസാഗാരം പ്രഭൂരധിഗതോ വാസതേയീം നിനായ || 18.136 ||

|| ഇതി കവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ ശ്രീമദ്ധേക്ഷനാഥസ്യ
വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു യാദവാഭ്യുദയേ മാഹാകാവ്യേ അഷ്ടാദശഃ സർഗ്ഗഃ ||